

Familiäre hyperlipidemie: hiv-proteaseremmers 2854

Proteaseremmers kunnen de triglyceriden- en cholesterolconcentratie en het risico van pancreatitis verhogen.

TG: triglyceriden

Bron	Bewijs	Effect
Ann Pharmacother 1999;33:859-63	casus	Ritonavir veroorzaakte extreme hyperlipidemie. Proteaseremmers verhogen m.n. de TG-concentratie. Nauwlettende controle van de TG- en cholesterolconcentraties is nodig.
Pharm Weekbl 2004;139:555-562	review	Nieuwe proteaseremmers hebben een gunstiger lipidenprofiel. Fosamprenavir verhoogt nauwelijks de cholesterol- en TG-spiegels, verhoging door atazanavir is niet significant en van tipranavir zijn er nog geen resultaten bekend.
Drug Saf 2001;24:443-56	review	Ritonavir verhoogt het totaal cholesterol met 30-40% en TG met 200-300%. Indinavir en nelfinavir: totaal cholesterol 15-30% en TG 0-55%. Saquinavir: geeft geen verandering
Drug Saf 2000;23:57-76	review	In bijna 80% van de patiënten met proteaseremmers is o.a. dyslipidemie waargenomen. Bij elke patiënt moet het risico vs het nut worden afgewogen. Voorafgaand aan en tijdens de behandeling wordt controle van de lipiden aanbevolen.
Clin Infect Dis 2000;31:1216-24	review	Proteaseremmers worden in verband gebracht met significante toename van TG- en cholesterolconcentraties. Met name ritonavir kan soms extreme waarden veroorzaken. Lipidenverhogingen zijn ook gemeld bij NNRTI (niet-nucleoside analoga). Behandel de hyperlipidemie volgens de huidige richtlijnen maar wees alert op interacties.
IB-tekst, Ritonavir, Kaletra 20-02-2001		Hypertriglyceridemie en -cholesterolemie worden duidelijk in verband gebracht met ritonavir. Pancreatitis is gezien.
IB-tekst, Atazanavir, Reyataz 02-02-2004		In klinische studies is gebleken dat atazanavir in mindere mate dan andere proteaseremmers dyslipidemie induceerde. Klinische invloed op cardiavasculair risico is onbekend. <u>Bijwerking:</u> vaak: lipodystrofie
IB-tekst, Saquinavir, Invirase 04-10-2006		<u>Bijwerking:</u> zeer vaak: verhoogd bloedcholesterol, verhoogde bloedtriglyceriden, verhoogd LDL. Post-marketing ervaring met saquinavir: antiretrovirale combinatietherapie is in verband gebracht met metabole afwijkingen zoals hypertriglyceridemie en hypercholesterolemie.

Opmerking:

- Projectgroep: Deze contra-indicatie is relevant voor alle proteaseremmers, echter uit studies is gebleken dat atazanavir veel minder effect heeft op de lipidenprofiel. Het zou daarom als mogelijk alternatief kunnen worden voorgeschreven.
- Voor de periode na 2004 is geen literatuur gevonden, die aanleiding geeft tot een wijziging van het besluit van de projectgroep en/of het advies.

Datum literatuursearch: 12-07-2010.

co-morbiditeit	diabetes mellitus, hypertensie , HVZ, obesitas, nier- en leverfunctiestoornissen.
incidentie	Tot 80%

	Contra-indicatie	Actie	Datum
Beslissing deskundigen	ja	ja	21-01-2005